

* " Ποικίλη Στοά ,, : 1902 *

✕ Φωτογράφι B. Παπαγιαννοπούλου ✕

Ἡ Σ Α Π Φ Ω

(Ἡ δεκάτη Μοῦσα, ἡ κατ' ἐξοχίην ποιήτρια τοῦ ἔρωτος,
πίπτουσα ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λευκάτου τῆς νήσου Λευκάδος εἰς τὴν θάλασσαν,
ἐνεκα τῆς ἀνεχρῆστῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν περικαλλῆ Φάωνα)

Ἀγαπητέ μοι φίλε κ. Ἰ. Ἀρσένη,

ΞΟΥ πέμπω τὸ κάτωθι πεζὸν ποίημα διὰ τὴν «Σαπφῶ» ἣς τόσον ὠραίαν καὶ ἐξοχὸν εἰκόνα θὰ ἔχη ὁ νέος ἸΕΘς τόμος τῆς «Ποικίλης Στοᾶς», ὃν μὲ τόσον ἀκατάβλητον ζῆλον καὶ μὲ τόσῃν ἀπαράμιλλον ἐγκαρτέρησιν ἐτοιμάζεις. Καὶ ἀληθῶς φίλιτατε, ὡσάκις συλλογίζομαι τὸ ἔργον σου, καὶ λαμβάνω ἀφορμὴν πολλὰκις πρὸς τοῦτο, ὁ νοῦς μου ἀνατρέχει εἰς μίαν φωτογραφικὴν εἰκόνα σου.

Εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποῖαν φέρεσαι προσβλέπων τοὺς παρὰ σὲ τόμους τῆς «Ποικίλης Στοᾶς», τόμους εἰς τοὺς ὁποίους συγκεντροῦται ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων, καὶ τὸ μεγαλεῖτερον μέρος τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τῆς τελευταίας δεκαπενταετίας.

Δὲν γνωρίζω πιστότερον κάτοπτρον τῆς καλλιτεχνικῆς ἀναπαραστάσεως τῶν ἡμερῶν μας, καὶ εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ πῶς εἰς χρόνους τόσον ἀλλοπροσάλλους, εἰς χρόνους συμφρυμῶν καὶ συγχύσεως τόσων ἀνιθῆτων στοιχείων, κατορθώθη νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἔργον σου τοιοῦτον σύνολον, συνδεδεμένον ἀναποσπάστως καὶ δυνάμενον ν' ἀποτελέσῃ τὸν γνώμονα μᾶς καθολικῆς ἐπισκοπῆσεως.

Ἐκ τῶν Ἑτησίων Ἐπιθεωρήσεων, πρὸς τὰς ὁποίας θὰ ἦτο μέγα ἀδίκημα νὰ παραλληλισθῇ ἢ φιλιτῆρ «Ποικίλη Στοά», δὲν εὐρίσκω καμμίαν, οὐδ' εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, μὲ τὴν ὁποῖαν καὶ μονομερῶς ἀκόμη νὰ δύναται νὰ συγκριθῇ.

Οἱ τόμοι τοὺς ὁποίους μετὰ τόσης σιτοργῆς ἐν τῇ φωτογραφίᾳ σου ἐκείνη προσβλέπεις, γέμονον ἀπὸ σελίδας παντοειδοῦς ἐνδιαφέροντος, τὸ καλλιτεχνικὸν δὲ μέρος αὐτῶν δὲν εἶναι βέβαια μόνον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρωτοστατεῖ καὶ καταπλήσσει.

Ποῖοι κόποι καὶ ποῖαι θυσίαι καὶ ποῖος θησαυρὸς ἀνεξαντλήτου ὑπομονῆς καὶ λεπτολογίας δὲν συνεδράσθησαν καὶ δὲν συνετανίσθησαν εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν!

Καὶ δὲν ἠξέφευγε πρᾶγματι τίς θὰ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ ὅτι σὺ μὲ τόσον ἐνθουσιασμόν καὶ μὲ τόσῃν ἰδιάζουσαν ἐπιτυχίαν ἔκαμες, διότι ὁμολογουμένως τὸ λαμπρὸν ἔργον σου παρουσιάζει τὴν σχετικὴν ἐκείνην τελειότητα τὴν ἀξιοζήλευτον καὶ τὴν ὄντως μοναδικήν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰσόδου τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» εἰς τὸ Δέκατον Πέμπτον Ἔτος, θὰ ἠσθανόμην ὄλην τὴν ἀνάγκην νὰ ἐορτάσω εἰς εὐρυτέρας γραμμάς τὴν Ἐπετηρίδα αὐτήν, καὶ νὰ ἐξάρω τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὑμετέρου ἔργου, ἂν τοῦτο δὲν ὀμίλει τόσον ἐγγλῶτιτος, καὶ ἂν δὲν παρουσίαζεν ἕκαστος τόμος τὴν ἀνάγκην ἰδιαίτερας μελέτης καὶ ἀποτελοῦς χαρακτηρισμοῦ.

Σφίγγων θεριμῶς τὴν χεῖρά σου διὰ τὴν χαρμόσυνον ἐορτὴν ἣν ἐν τῷ ἑξαίσιῳ ἔργῳ σου τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ αἱ Τέχναι καὶ αἱ Ἐπιστῆμαι συνορτάζουσι, σὲ συγχάρω διὰ τὴν ἔμπνευσίν σου ἐκείνην, ἣς σὲ παρουσιάζει εἰς μίαν εἰκόνα προσβλέποντα τὸ σὺσσωματωμένον ἔργον σου. Δι' ὅσους τὴν εἶδον ὀμίλει ἐγγλωτιστέρον παντὸς χαρακτηρισμοῦ καὶ πάσης ἀναλύσεως τῆς «Ποικίλης Στοᾶς», τοῦ ἔργου σου, τοῦ τιμῶντος ἐν ταῦτῳ καὶ τὴν ἐποχὴν μας.

Διατελῶ ὑμέτερος

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

✱ Σ Α Π Φ Ω ✱

ΟΙΟΣ ποτὲ θὰ σὲ ψάλλῃ ὃ ψάλτρια τῶν αἰωνίων ἐρώτων καὶ τῶν αἰωνίων θλίψεων καὶ τῶν αἰωνίων μελαγχολιῶν; Αἱ ἀρμονίαι τῶν ἀνέμων καὶ αἱ βουβαὶ μουσικαὶ τῶν νηνεμιῶν, μέσφ τῶν μακρῶν χρόνων καὶ τῶν ἀτελευτήτων ἡμερῶν, τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν τῶν ἀστροφεγγῶν καὶ ἠλιοφωτιστῶν, τῶν συννεφωδῶν καὶ θελινοφεγγῶν, κρατοῦν κἄτι ἀπὸ τοῦ ἡσά σου, καὶ κἄτι ἀπὸ τὴν ὀδύνῃ σου καὶ κἄτι ἀπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡΣΕΝΗ «ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ»

290ν

τὴν φλόγα τῆς καρδίας σου τὴν ὁποίαν ἐξήτμησεν εἰς ἀθανασίαν, ὁ μάταιος χρόνος.

Καὶ αἱ Αἰολικαὶ λύραι ἀφήνουν τὸν σκοπὸν τῶν ἤχων σου, εἰς τὰ δάση τὰ μακρόβια τῶν σκιῶν καὶ τῶν μελανῶν περὺργων, καὶ τὰ ναυάγια τῶν μαργαρωδῶν κογχυλίων ἀναμείλουν τοῦ στεναγμοῦ σου τὸν ψίθυρον, ὅπου ἀμμόστρωτος ἀκτὴ πορφυροῦται εἰς δύσιν, ὅπου κολπίσκος ζωγραφίζεται εἰς διαφάνειαν ἡμέρας, ὅπου ὄρμος ξανοίγεται εἰς πέπλον λήθης αὐγίνης ἐξατμίσεως.

Καὶ φέρεται ἐκείθεν εἰς τὴν ὑγρότητα τῶν ἀνθηρῶν ὀφθαλμῶν, καὶ εἰς τὴν ῥοδαλότητα τῶν μεστῶν χειλέων καὶ εἰς τὸ σφροῖγος τῶν καρδιῶν καὶ εἰς τὴν δίψαν τῆς ψυχῆς καὶ εἰς τῆς καρδίας τὸ ἀνήσυχον, τὸ ἀμφίβολον καὶ μυστηριώδες ἄσμα σου, καὶ ἐκλύει τὰ παρθενικά γόνατα καὶ ἀπονεῖ τοὺς στιβαροὺς μῦς, καὶ ἐκνευρίζει καὶ μεταγγίζει εἰς τὸ αἷμα τὴν χλιαρότητα τῆς ἀνοίξεως, καὶ τὸ ἡδονικὸν ὄργος τοῦ φθινοπώρου...

Καὶ δβύνει τὸ ἄσμα σου εἰς τὴν πτώσιν τῶν ξηρῶν φύλλων, τῶν θρηνοῦντων εἰς σπαραγμὸν ἄφωνον τὸν ἑαυτῶν θάνατον, εἰς τὸν ῥοῦν τοῦ ἀνωφελοῦς καὶ ἀσκοποῦ ῥεύματος τῶν φαράγγων καὶ τῶν ἀπορρώγων πετρῶν, εἰς τὴν καυστικότητα τῶν ἐρήμων πεδιάδων, τῶν νοσταλγῶν μιᾶς παχυφύλλου σκιάς, εἰς τὴν φωτοσκίασιν ἐνὸς δειλνοῦ τῶν ὄρεων, εἰς τοὺς συρίζοντας εὐθεῖς στάχτες τοὺς ἐτοιμοὺς πρὸς θερισμὸν, εἰς τοὺς φράκτας τῆς μελαγχολικῆς γυμνότητος, εἰς τὰ ἐρείπια τῶν ἐγκαταλειμμένων οἰκίσκων, τῶν εὐλαδῶν οἰκοδομημάτων τῶν ἐρρημμένων εἰς ἀδοξον θάνατον πρὸς δόξαν ἐνὸς Θεοῦ, εἰς τὰ περίστυλα καὶ τοὺς κίονας καὶ τὰς μετώπας τῆς αἰωνίας αὐγῆς, τὰ θρηνοῦντα αὐτὰ συντρίμματα, εἰς πᾶν ὅ,τι ὁ χρόνος πληγώνει, κατέρριψε, ἢ θὰ παρασῆρη μίαν ἡμέραν.....

Εἶσαι δὲ ἡ Νιοβὴ τῶν ὠραίων ματαιοτήτων, τῶν ὄνειρον τῆς ψυχῆς καὶ τῶν πόθων τῆς καρδίας, τὸ φάσμα τοῦ φευγαλέου ἔρωτος, ἢ δίψα τοῦ ἰδανικοῦ, φλόγερά καὶ ἀκόρεστος καὶ ἀνωφελῆς, ἢ πάσχουσα νεότης, ἢ καταδικασθεῖσα νὰ φέρῃ εἰς ἀντίστροφον τῶν αἰσθημάτων ὄρμιν, τὴν ὄρμιν ἐνὸς πνευματικοῦ δελαγίσματος.

Καὶ εἶσαι δὲ ὁ προδοθεὶς ἔρωτος, ὁ πόθος καὶ ὁ ἡμερος, ὁ κάμνον νὰ κυκλοφοροῦν ἀστραπαὶ εἰς τὰς φλέβας καὶ νὰ ἐκσποῦν κεραυνοὶ εἰς τὰ ὄμματα, καὶ νὰ ἐκπέμπωνται φλόγαις ἀπὸ τὰ χεῖλη, καὶ νὰ ἐκφεύγῃ τῶν δακτύλων τὸ ὑγρὸν πῦρ, καὶ νὰ ξεαπολύεται τοῦτο διὰ τῶν νευρῶν τῆς κιθάρας σου μέχρις οὐρανοῦ, ὡς μία κατάρα ἀνοικτίρων δι' ὅλα καὶ θανάσιμος.

Καὶ εἶσαι ἀκόμιν δὲ, ἢ ἀπόκοτος ὁδοιπόρος τῶν **ἀσελάνων νυκτῶν**, ἢ βυθίσασα τὴν σκιαγραφίαν τῆς εἰς τὴν μελανότητα τῆς νυκτός, ἢ χαθεῖσα εἰς τὸ ἔρεβος τοῦ ἀνωφεροῦς ὁρόμου, ἢ καθίσασα ὡς πληγωμένος ἀέτος εἰς τὸν ἀπόκρημνον βράχον, ἢ ἐτάσασα τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν οὐρανῶν τὰ ὕψη, καὶ τῆς ψυχῆς τ' ἀνεξερευνητὰ καὶ τῆς καρδίας τὰ δαιδαλώδη, ἢ τονίσασα τὸ Κύκνειον εἰς ἐπῆκοον τῶν κοφῶν στοιχείων, ἢ ὄψθεῖσα κατόπιν εἰς τὰ κύματα τὰ ψυχρὰ καὶ ἀπαθῆ καὶ αἰώνια.

Καὶ κρατεῖς ἀκόμιν, ἀδελφῆ τῶν Νηρηίδων καὶ τῶν Ἐνυαλιῶν θεαινῶν τὴν λύραν εἰς τὴν ἀριστεράν, καὶ μετὴν δεξιάν τὴν καρδίαν σου, εἰς δαίγμα τοῦ πόνου ὅστις σὲ ἐκρήμιωσε ἐκεῖ, καὶ ὅστις σοῦ ἐτόνισε διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ θρηνοπλῆκτον ἄσμα.

Καὶ δὲν θὰ σὲ ψάλλουν ποτέ, ὃ ψάλλτρια τῶν αἰωνίων ἐρώτων καὶ τῶν αἰωνίων θλίψεων καὶ τῶν αἰωνίων μελαγχολιῶν, ἀνθρώπινα χεῖλη· αἱ ἁρμονίαι τῶν ἀνέμων καὶ αἱ συναυλῖαι τῶν θεαλλῶν φέρουν ἔως τὴν γῆν τοὺς ἔμυνοι σου, τοὺς ὁποίους ψάλλουν ἐκπαλαὶ τῶν θαλασσῶν αἱ ὄρμαι καὶ τῶν ὠκεανῶν αἱ μανίαι.

Εἰς τὸν τρόπον καὶ τὴν φροῖκν τῶν καταπλῆκτων ὄρων, ἢ λαύρα τῶν μεγάλων κυμάτων σὲ φθάσει, καὶ ἡ λύρα σου ἀφήνει τὸν αἰώνιον θρηνον τῆς, καὶ φέρεται ἐκείθεν, εἰς ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, ἀπὸ τὴν ὑγρότητα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὴν ῥοδαλότητα τῶν χειλέων καὶ τὴν στιβαρότητα τῶν μῶν, καὶ τὰς εὐγενεῖς νοσταλγίας καὶ τὰ παρθένα ὄνειρα, μέχρι τῶν ξηρῶν φθινοπωρινῶν φύλλων καὶ τῶν γυμνῶν ἐρειπίων, τῶν παραδιδόντων εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ἐρημίας τὸ μυστικὸν τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν

